

Metodický protokol ověřeného nového nástroje (indikátor 69301)
vytvořeného v projektu *Centrum sociálních inovací ve veřejných knihovnických a informačních službách* (KISK FF MU, 6/2017 - 5/2020)

Základní evidence	
Název nástroje / metody / postupu	Knihovna pro bezbariérové město
Stručný technický popis nástroje	Pravidelná setkávání odborné i laické veřejnosti v neutrálním prostoru knihovny, za účelem sdílení poznatků k problematice bezbariérovosti a přístupnosti pro znevýhodněné, ve formátu tematického odborného vstupu a navazující diskuze za přítomnosti cílové skupiny.
Interní evidenční číslo v projektu	69301_12

Kontextové informace - Co znamená "ověřený nový nástroj"?	
Definice indikátoru dle MPSV	<p>Indikátor 69301 "Počet experimentálně či kvazi-experimentálně ověřených nových nástrojů" oceňuje proces inovování, který zaručuje jasnou informaci po jeho skončení o tom, zdali byl přínosem, či nikoliv. Zajímá se o účinnost řešení problémů s (kvazi) experimentálním ověřením.</p> <p>"Nástroj" jsou konkrétní nové metody nebo postupy, které byly vyvinuty v rámci projektu, a prostřednictvím kterých je usilováno o měřitelné a udržitelné zlepšení u zvolené cílové skupiny. Indikátor počítá projekty, které mapují slepé uličky toho, s čím přichází, stejně jako ty, co někam vedou, ale přehlíží projekty, které proběhnou, a není po nich jasné, zdali byly úspěšné, či nikoliv.</p>
Popis cílové hodnoty v projektu CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_124/0006474 Centrum sociálních inovací ve veřejných knihovnických a informačních službách	<p>Do hodnoty indikátoru 69301 počítáme nové metody nebo postupy, které byly vyvinuty v rámci všech klíčových aktivit projektu.</p> <p>Úspěšnost nástrojů vedoucí ke zlepšení u zvolené cílové skupiny bude ověřována jejich aplikací v průběhu realizace aktivit projektu a bude součástí evaluace těchto aktivit.</p> <p>U metod a postupů bude kladen důraz na přenositelnost (např. do jiných lokalit, jiných typů knihoven, atd.)</p> <p>Metody a postupy budou popsány a zhodnoceny v evaluačních zprávách projektu, na kterých spolupracují jak realizátoři</p>

(aktualizace 1/2020)	akcelerovaných projektů, tak realizační tým zajišťující chod a fungování projektu.
----------------------	--

Ověřený nový nástroj - obecné charakteristiky - Pro koho/co je nástroj určen?	
Pro koho je nástroj určen? (cílové skupiny) I.CS projektu: zaměstnanci II.CS projektu: osoby sociálně vyloučené a ohrožené	Primární CS = kdo má nástroj využívat <ul style="list-style-type: none"> • Poradní sbor města pro bezbariérovost, úředníci, odborníci v problematice bezbariérovosti - praktici, akademici, uživatelé, knihovníci/knihovnice.
	Sekundární CS = na koho má práce s nástrojem v důsledku dopad <ul style="list-style-type: none"> • lidé s postižením, senioři, lidé s kočárky, apod. • (město, ve kterém se lépe žije hendikepovaným je pohodlnější pro všechny)
K jakému zlepšení by u CS očekávatelně mělo dojít?	Primární CS: Zvýšení vnímavosti vůči bariérám, rozšíření vědomostí, networking (navázání spolupráce, komunikace s dalšími subjekty), vznik komunity.
	Sekundární CS: "je vnímána" - posílení pozice, ví se o tom, může se to šířit. V hodně dlouhodobém horizontu lze očekávat konkrétní zlepšení ve fyzickém veřejném prostoru, ale na to má vliv i mnoho dalších faktorů.
(Jaké) existují nutné podmínky pro funkčnost nástroje?	<ul style="list-style-type: none"> • neutrální prostor (nabízí se knihovna) • technické vybavení zpřístupňující setkání co nejširšímu publiku (vč. lidí s postižením), tzn. umožňující vícekanálový přenos informací (nabízí se knihovna) • organizátor
V jakých klíčových aktivitách projektu nástroj vznikl?	KA Akcelerátor sociálních inovací v knihovnách
Návaznost nástroje Na jiné projektové výstupy	Návaznost na evaluační případovou studii akcelerovaného projektu: "Knihovna pro bezbariérové Brno"
	Návaznost na evaluační zprávy projektu: PEZ3a4, PEZ5, ZEZ
	Jiná návaznost: Mapa sociálních inovací: Co dokáže knihovna? https://codokaze.knihovna.cz/bezbarierove-brno/

Určení: <i>Jaký problém / situaci pomohl nově vytvořený nástroj (inovativně) řešit?</i>	
Kdy, kým a jak byl problém identifikován?	Poptávka po podpoře v Akcelerátoru přišla přibližně v květnu 2018 od jednoho z členů PSpBB, který je zároveň činný v akademické sféře a je nositelem nápadu na vznik samostatného vědního oboru Disability studies, v rámci něhož se řeší témata bezbariérovosti napříč různými typy tělesných znevýhodnění. Během úvodních rozhovorů projektový tým z KISKu navrhl, že bezbariérovost už delší dobu intenzivně řeší Knihovna Jiřího Mahena v Brně, což vedlo ke schůzce s projektovou manažerkou KJM. Po formulaci návrhu, jak by akcelerovaný projekt mohl probíhat, došlo na představení ředitelce KJM, která rozhodla, že KJM má zájem být nositelem tohoto projektu.
Detailní popis problému, pro který byl nástroj vytvořen	Neexistuje obor “Disability studies”, informace jsou roztržité, PSpBB nemá kde sdílet a prohlubovat znalost problematiky. Detailně: V ČR neexistuje vědní obor ani jiná platforma, v rámci níž by se mohli lidé zabývající se tématem postižení navzájem potkávat, učit, sdílet know-how a zkušenosti. Existují zde experti, kteří se tématu věnují v rámci svých odborností, ale jsou izolovaní. Na západě je běžné, že Disability studies (Studia postižení/znevýhodnění) fungují jako vědní obor, v ČR se o něm zatím jen uvažuje. Na úrovni městských samospráv se problematika bezbariérovosti veřejného prostoru řeší různými způsoby. Některá města mají zřízené poradní sbory pro bezbariérovost, úředníky pověřené touto agendou, spolupracují v různé míře s neziskovými organizacemi, apod. Problematika bezbariérovosti je ze své povahy komplexní problém, který se neustále vyvíjí a nemá definitivní řešení. Není řešitelný pouhým vymáháním norem a vyhlášek, jeho řešení je proces, založený na mnohostranném, napříč horizontálními i vertikálními strukturami vedeném dialogu zúčastněných stran. Jeho předpokladem je ochota vnímat potřeby druhých, a to jak na úrovni samospráva - lidé s postižením (specifickými potřebami, nároky na veřejný prostor), tak mezi lidmi s různými druhy postižení a z nich vyplývajícími potřebami (zvýšený obrubník může být řešením pro nevidomého, ale bariérou pro člověka na vozíku nebo s kočárkem). Pro to, aby kvalitní užívání veřejného prostoru a služeb, bylo dosažitelné pro všechny, je existence neutrální platformy pro výměnu informací, zkušeností a networking, nutnou podmínkou.

Ověření: <i>Jakým metodickým postupem byla ověřena účinnost nástroje?</i>	
Kdo vytvořený nástroj využil a jakou formou podal zpětnou vazbu o jeho účinnosti?	<p>Setkání Knihovny pro bezbariérové Brno navštěvovalo v průběhu pilotního půl roku průměrně 18 lidí, alespoň jednou se setkání zúčastnila zhruba polovina členů Poradního sboru pro bezbariérové Brno, cca 5 členů se setkání zúčastňovalo pravidelně. Od PSpBB byla získána zpětná vazba formou dotazníku, který byl distribuován na jeho zasedání a z nějž vyplynul zájem o pokračování.</p> <p>Realizační tým tvořený zástupkyní knihovny, členem PSpBB a realizátory projektu (CIDES) se v průběhu prvního pilotního běhu rozrostl o dalšího člena PSpBB a akademičku. Tým realizoval pravidelné reflexe jak jednotlivých setkání, tak celého směřování projektu a svého vlastního učícího procesu.</p> <p>Dále se setkání pravidelně zúčastňovali experti z praxe (například architekt pracující t.č. pro Ligu vozíčkářů), politici (např. místostarostka městské části), akademici i zástupci cílových skupin (lidé s postižením). Ti prokázali účinnost nástroje nepřímo - svou pravidelnou přítomností (dobrovolně a ve svém volném čase - setkání v knihovně se odehrávala ve večerních hodinách), aktivní diskuzí, ochotou zdržet se po skončení k neformálním rozhovorům s dalšími účastníky, sdílením informací (především pozvánek na akce), informováním členů jejich vlastních komunit (sdružených kolem organizací, v nichž tito lidé působí), ochotou konzultovat s realizačním týmem odstraňování bariér.</p> <p>V průběhu projektu se aktivně zapojily další organizace, které přispěly k přístupnosti jednotlivých setkání (Teiresiás, Unie neslyšících - přepis mluveného slova do textu, tlumočení do českého znakového jazyka), od nich byla zpětná vazba zjišťována průběžně a automaticky jako součást partnerského vztahu. Účinnost nástroje lze tedy nepřímo hodnotit jejich ochotou (bezplatně a opakovaně) poskytnout služby.</p> <p>Ze dvou vystupujících se v průběhu prvního běhu stali členové týmu, s každým vystupujícím proběhla reflexe po skončení, všichni vystupující byli ochotní vystoupit bez nároku na honorář. Sami se hlásili další lidé se zájmem v rámci projektu vystoupit nebo s návrhy na další vystupující.</p>
Byla účinnost nástroje ověřena jednorázově nebo opakovaně?	<p>Ověřování účinnosti nástroje probíhalo průběžně. Na základě zpětné vazby po prvním pilotním běhu bylo rozhodnuto o pokračování a všechny výše zmíněné aktivity byly opakovány. 2 měsíce před koncem projektu (CIDES) probíhá již třetí série setkávání (z důvodu vyhlášení stavu nouze se aktuálně poslední z plánovaných setkání nezrealizovalo, tým jedná o možnostech přesunu do online prostředí). Členové týmu již před časem vyjádřili chuť spolupracovat na pořádání těchto setkání i po skončení projektu (CIDES), a to někteří i ve svém volném čase.</p>

Úspěšnost: <i>Pro koho a za jakých podmínek byl nástroj ověřen jako (ne)úspěšný?</i>	
K jakému zlepšení (ne)došlo u primární cílové skupiny?	<p>Zvýšení vnímavosti vůči bariérám, rozšíření vědomostí, networking (navázání spolupráce, komunikace s dalšími subjekty), vznik komunity.</p> <p>U primární cílové skupiny bylo zaznamenáno rozšíření vědomostí i zvýšení vnímavosti vůči bariérám jak ve veřejném prostoru, tak v rámci vlastních profesí (patrné z diskuzí v rámci jednotlivých setkání, reflexí realizačního týmu, apod.). Členové primární CS (účastníci setkání) mezi sebou sdílejí informace i mimo pravidelná setkání, byly započaty či přislíbeny nové spolupráce organizací, které spolu dříve nespolupracovaly (např. Teiresiás a Unie neslyšících). Skupina lidí, kteří navštěvují jednotlivá setkávání, je víceméně stálá, jde o menší desítky lidí, z nichž někteří reprezentují a informačně propojují projekt Knihovna pro bezbariérové Brno s celými skupinami lidí s postižením a zvyšují tak dosah samotného setkávání (např. jeden z pravidelných účastníků z vlastní iniciativy tlumočí pozvánky na setkání do znakového jazyka a rozesílá distribuuje svými kanály mezi neslyšící a nedoslýchavé).</p> <p>Prozatím nedošlo k založení oboru "Disability studies" ani vzniku jiné platformy pro sdílení a dialog napříč jednotlivými skupinami lidí s postižením (přičemž je nutné brát v potaz, že ani lidé s nějakým typem postižení automaticky netvoří homogenní skupiny, ale i mezi nimi existují podskupiny, mezi nimiž mohou existovat spory), nicméně vzniká pro něj díky působení projektu Knihovna pro bezbariérové Brno dobrý a široký základ.</p>
Jaké faktory ovlivnily (ne)úspěch nástroje?	<ul style="list-style-type: none"> • Neutrální prostor (Knihovna Jiřího Mahena) - pro otevřený dialog lidí s různými (někdy i protichůdnými) potřebami je základním předpokladem úspěchu vytvoření bezpečného prostředí. Přestože o hostování této akce stála i jiná ze zapojených organizací, sám její člen v průběhu uznal, že rozhodnutí pořádat akci v knihovně, bylo vhodné. • Otevřenost na straně organizátorů (specificky otevřenost knihovny) - ochota učit se novému, přizvat ke spolupráci další experty a partnery, dát prostor aktivitě a iniciativě účastníků, vnímavost vůči potřebám účastníků a otevřenost v tom, že se to sami organizátoři za chodu učí. • Pestrost témat a pohledů prezentovaných na setkáních. Snahou realizačního týmu je prezentovat problematiku bezbariérovosti napříč postiženími, konfrontovat potřeby jednotlivých postižení a tím sblížovat pohledy a přispívat ke vzájemnému pochopení. Proto se tým již na začátku rozhodl "dávat slovo" různým typům postižení (nevidomí a slabozrací, neslyšící a nedoslýchaví, lidé na vozíku, apod.) a reflektovat

	<p>jejich potřeby z různých pohledů (žitá zkušenost, akademická reflexe, pohled z praxe). Doufal přitom, že na témata věnovaná jednomu typu postižení budou chodit i zástupci cílových skupin s jiným typem postižení a budou je obohacovat o své vhledy, což se do značné míry děje.</p> <ul style="list-style-type: none">● Podpora vedení knihovny.● Aktivní networking všech členů organizačního týmu - všichni členové organizačního týmu přinášejí kontakty a tipy na možné vystupující, zapojují další lidi a organizace a rozšiřují povědomí o projektu.● Podpora v rámci OPZ (ESF ČR) - důležitá při rozjezdu, tým je nyní ochoten se tomu věnovat i po skončení. Celou dobu byl projekt realizován bez přímých finančních výdajů.
Jaké bariéry a omezení byly identifikovány během ověřování účinnosti nástroje?	<p>Na praktické úrovni jsou výzvou nástroje komunikační bariéry. Velká většina metod užívaných při strukturovaných facilitovaných diskuzích a workshopech je založena na vizuální nebo je jinak bariérová. Původní ambice týmu byla vyzkoušet během setkávání různé varianty diskuzí, to se průběžně děje, nejčastěji je však využíván klasický formát frontální "přednášky" prokládaný a uzavřený pro kladení dotazů a diskuzi. Účastníci se do těchto diskuzí aktivně zapojují, reagují na vystupujícího i na sebe navzájem, proto i tím postupem času přestal tlačit na inovativnost za každou cenu.</p> <p>Další bariérou je praktická nedostupnost cílové skupiny neslyšících. Nikdo z členů realizačního týmu neovládá znakový jazyk na úrovni, kdy by mohl komunikovat s člověkem, který se o něj v komunikaci opírá a realizační tým je tak závislý na zástupcích této skupiny, kteří slouží jako komunikační most vůči cílové skupině. Jelikož v této skupině působí vícero organizací a mezi některými se v různé míře objevuje řevnivost či nesympatie, je využívání těchto komunikačních mostů citlivá záležitost. Tým si musel v průběhu pořádání setkání nastavit vlastní hranice pronikání do této cílové skupiny, reflektování jejich vnitřních vztahů a promítání těchto do programu a struktury setkávání. Druhý, podzimní běh (tvořený třemi setkáními), však byl problematice ztráty sluchu věnován celý, protože si tým byl vědom toho, že dát prostor pouze jednomu zástupci by bylo velmi zkreslující.</p>

Udržitelnost: Jak je umožněna přenositelnost a šířitelnost nástroje?	
Přenositelnost: jiné lokality / jiné typy knihovny / jiné...?	Úplná: obecně je tento nástroj dobře přenositelný, v zásadě jakákoliv knihovna si může podobnou platformu zřídit, nepotřebuje na to peníze, pouze člověka / lidi.

Šířitelnost: online forma / fyzická forma / metodická forma	Nástroj je šířitelný metodicky: principem šíření je pochopení základních předpokladů pro fungování nástroje (dle tohoto metodického protokolu a dle otestování v KpBB, viz web a případová studie) a jejich vyzkoušení v individuálních podmínkách zájemce. Článek ve sborníku konference Knihovny současnosti 2019: http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/2019/KKS2019/Sbornik_KKS19.pdf (od str.84)
Dostupnost nástroje:	Knihovna Jiřího Mahena v Brně https://www.kjm.cz/knihovna-pro-bezbarierove-brno

Použití: *Jak nástroj technicky funguje a jak by měl být nástroj používán?*

Nástroj:

Knihovna pro bezbariérové město: **Platforma pro setkávání lidí na neutrální půdě nad tématem bezbariérovosti ve veřejném prostoru**

Pravidelná setkávání - frekvence a čas vychází ze zjištěných potřeb cílových skupin

- Krok 1 zmapovat si cílové skupiny a jejich představitele v místě realizace
- Krok 2 představit jim myšlenku, přizvat je k organizaci, zjistit potřeby
- Krok 3 naplánovat prvních několik setkání (pilot)
- Krok 4 před každým setkáním je vhodné se s vystupujícím potkat (sladit očekávání, vyřešit technické záležitosti, pobavit se o obsahu, nabídnout spolupráci na tvorbě prezentace, apod.), po každém setkání je vhodné udělat reflexi (jak s vystupujícím, tak v týmu)
- Krok 5 pracovat s výstupy ze setkání dle vlastních možností a zjištěných potřeb

Vizuál: fotografie / printscreen / ad.

<https://www.kjm.cz/knihovna-pro-bezbarierove-brno>

<https://kumu.io/cides/kpbb-setkavani>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MUNI ARTS Katedra
informačních studií
a knihovnictví

(web KJM s pozvánkou)

Česky | [English](#)
DOSPĚLÍ | DĚTI A MLÁDEŽ | SENIŘI | VZDĚLÁVÁNÍ | VZDĚLÁVÁNÍ NSK

**Knihovna
Jiřího Mahena
v Brně**

AKTUALITY | COVID-19 | O KNIHOVNĚ | PROVOZY | SLUŽBY | **KJM BEZ BARIÉR** | KALENDÁŘ AKCÍ | KATALOGY | OTEVÍRACÍ DOBA | CENÍK | KONTAKTY

Tělesné postižení

Mentální postižení

Zrakové postižení

Sluchové postižení

Expresivní terapie

Hračky a pomůcky

Projekt Ruku v ruce

Odborná veřejnost

Zlekaná ocenění

Užitečné odkazy

Knihovna pro bezbariérové Brno

Knihovna pro bezbariérové Brno

Hlavní stránka • KJM bez bariér • Knihovna pro bezbariérové Brno

Knihovna pro bezbariérové Brno

Knihovna pro bezbariérové Brno je prostor, kde se setkávají, sdílejí své znalosti a zkušenosti členové Poradního sboru pro bezbariérové Brno, odborníci na témata bezbariérovosti a další lidé, kteří mají o téma profesní nebo osobní zájem.

O PROJEKTU

Projekt vznikl na základě spolupráce Poradního sboru pro bezbariérové Brno a Knihovny Jiřího Mahena. Na pravidelných setkáních každé poslední úterý v měsíci vystoupí expert z různých oblastí i lidé s žitou zkušeností. Na vystoupení naváže řízená diskuze s cílem sdílet a prohlubovat vědomosti a hledat konkrétní návrhy, jak prostřednictvím odstraňování bariér zlepšit kvalitu života lidí ve městě a systematicky připravovat prostor na stárnutí společnosti.

POZVÁNÍ NA PODZIMNÍ SETKÁNÍ VĚNOVANÁ PROBLEMATICE SOUVISEJÍCÍ S LIDMI SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Knihovna pro bezbariérové Brno - pozvá...

HARMONOGRAM SETKÁNÍ

- 29. ledna 2015 - Eliška Bartošová - Knihovna pro bezbariérové Brno: Jak můžeme společně přispět k odstraňování bariér ve městě?
- 26. února 2015 - Michael Vidura - Elektrický vozík jako cesta ke svobodě: Jak se jezdit "pěšky"?
- 26. března 2015 - Hana Porkertová - Nevědomá zkušenost: Jak se "dát" nevidomý?
- 30. dubna 2015 - Boris Janča - Řešení bezbariérovosti na Masarykově univerzitě: Kdo je odpovědný za přístupnost?
- 28. května 2015 - Milena Antonovičová - Audity bezbariérovosti budov aneb co je nejčastěji špatné: Proč si nechat udělat audit bezbariérovosti?
- 25. června 2015 - Jana Línová - Přístup městských samospráv k problematice bezbariérovosti: Jakým způsobem je systematicky řešena bezbariérovost ve velkých městech?
- 24. září 2015 - Ivan Poláček - Představení aktivít Unie neslyšících Brno: Co víte o službách, které vylepšují život neslyšícím a nedoslýchavým?
- 29. října 2015 - Jana Havlová - Zkušenost neslyšící uživatele kochleárního implantátu: Jakým bariéram lidé se sluchovým postižením nejčastěji čelí?
- 26. listopadu 2015 - Mariana Chytilová - Neslyšitelné bariéry v designu míst, služeb a lidských interakcí: Co otlíme, když nás nějaký objekt, prostor, služba nebo člověk oamítá?
- 28. ledna 2020 - Josef Konečný - Vidím, vidím jen něco, nevidím nic: Jak se žije nevidomým v Brně?
- 25. února 2020 - Roman Radkovič - Beseda se zpěvkem souboru Roman Radkovič Collective a jeho podporovatelů a přátel
- 26. května 2020 - Lucie Galčanová Batista - Stárnutí ve městě: Jaké výzvy, překážky a výhody přináší

Hledání na webu...

Číslo průkazu nebo e-mail

Přihlašovací heslo

Přihlásit – čištěná stránka

Hledání v katalogu...

Rychlá voľba:

- Katalog IPAC
- Předregistrace
- Otevírací doba
- Ceník služeb
- Newsletter
- Fotogalerie

Anketa
Jaké konce knih preferujete?

Nejraději mám happyandy. 240x

Neradostné, protože jsou ze živce. 92x

Otavěné, které si radia domyšlím. 81x

Je mi to jedno, pokud je příběh dobrý. 312x

Čítákem hlasoval: 728

Přihlásit se k odběru newsletteru

Online časopis

KIMPULSY

Mahen on-line
[Společnost Jiřího Mahena](#)

BOOKSTART
S knižkou do života

NOVÁ ŠKOLA, o.p.s.

ližní Morava
Pojďte s námi do knihovny

